

Dzieje wsi Nidzica

Autor: Halina Karaś

{smoothgallery album=372}Niedzica (słow. Nedeca, węg. Nedec) — w najstarszych dokumentach wzmiankujących o wsi, jej nazwa została zapisana w formie Nisicz (1320 r.). W 1326 roku patronat w stosunku do kościoła otrzymał Czerwony Klasztor, w 1589 roku Olbracht Łaski sprzedał Niedzicę, a w kontrakcie mowa jest o mieście. Do roku 1929 utrzymywała się tu pańszczyzna w formach sprzed 1848 roku. Na początku XIV wieku został wzniesiony zamek w Niedzicy, kilkakrotnie rozbudowywany w następnych stuleciach. Był on fortecą i siedzibą przede wszystkim rodów węgierskich: Berzeviczych (fundatorów zamku), Horvathów, Salamonów. W XVI w. przejściowo pozostawał w rękach polskiej rodziny Łaskich. W 1920 roku znalazł się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej, choć nadal był własnością węgierskiej rodziny Salamonów. Od 1949 roku zamkiem opiekuje się Stowarzyszenie Historyków Sztuki, które po odbudowaniu zabytków urządziło tu muzeum i dom pracy twórczej. Wieś jest położona w obrębie tzw. Zamagurza, które przez wieki stanowiło część Królestwa Węgier. Po rozpadzie Austro-Węgier, na podstawie przesłanek etnicznych, wieś została ostatecznie w 1920 r. przyznana Polsce.

Niedzica (podobnie jak Jurgów) w całej swej historii należała do trzech państw: do Królestwa Węgierskiego (1546-1918), w którym znajdował się z pozostałymi ziemiami słowackimi, do Polski (1920-1939 i od 1945 r.) oraz do Republiki Słowackiej (1939-1945). Za czasów rządów węgierskich w 1907 r. weszła w życie ustawa, która nakazywała przymusowe nauczanie języka węgierskiego w szkołach.